
12. Mit kell tudni a
speciális gyógyászati célra
szánt tápszerekről és az
azokkal kapcsolatos
állításokra vonatkozó
előírásokról?

Elektronikus kiadvány

Schreiberné Molnár Erzsébet

Speciális gyógyászati célra szánt élelmiszer fogalma

speciális gyógyászati célra szánt élelmiszer: olyan különleges eljárással vagy összetétellel készült élelmiszer, amely betegek – köztük csecsemőkorú betegek – étrendi ellátására szolgál, és kizárólag orvosi felügyelet mellett használható; ezen élelmiszer olyan betegek kizárólagos vagy részleges táplálására szolgál, akiknél a normál élelmiszerek vagy bizonyos azokban lévő tápanyagok vagy metabolitjaik felvétele, emésztése, felszívódása, feldolgozása vagy kiválasztása korlátozott, csökkent vagy zavart, vagy akiknél más orvosilag meghatározott tápanyagszükséglet áll fenn, amelynek étrendi ellátása nem oldható meg kizárólag a normál étrend megváltoztatásával;

Változás a definícióban:

1. 2019. febr. 22-ig alkalmazható a „tápszer„ megnevezés, ezen időn túl tápszer helyett: speciális gyógyászati célra szánt élelmiszer a kötelező megnevezés
2. a normál étrend része az étrend-kiegészítő, tehát e kategóriával pótolta tápanyag valószínűleg nem minősülhet speciális gyógyászati célra szánt élelmiszernek.

Szabályozásuk

- A Bizottság 2016/128 felhatalmazáson alapuló rendelete a **609/2013/EU** rendeletnek a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerekre vonatkozó különös összetételi és tájékoztatási követelmények, tekintetében való kiegészítéséről

Kötelező alkalmazás kezdete: 2019. 02. 22.,

- 24/2003. (V. 9.) ESzCsM rendelet (Tápszer)

Hatályát veszti: 2019. 02.22.-én

A speciális tápszerek/ élelmiszerek fajtái:

- állandó tápanyag-tartalmú, a tápanyagtartalom szempontjából teljes értékű élelmiszerek
- tápanyagtartalom szempontjából teljes értékű élelmiszerek, meghatározott betegséghez, rendellenességhez vagy egészségügyi állapothoz igazított tápanyag-összetétellel,
- állandó tápanyag-tartalmú, a betegséghez, rendellenességhez vagy egészségi állapothoz igazított tápanyag-összetételű, tápanyagtartalom szempontjából nem teljes értékű élelmiszerek,

Fogyasztói tájékoztatás

A speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásnak alapvetően meg kell felelnie az **1169/2011/EU rendelet** előírásainak, **kiegészítésekkel és felmentésekkel:**

Tápértékjelölés (a vonatkozó jogszabály szerint)

Az új szabályozás szerint a speciális gyógyászati célra szánt élelmiszerekkel kapcsolatban **nem lehet tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokat alkalmazni.**

- **A jelenleg hatályos** 24/2003. (V. 9.) ESzCsM rendelet alapján 2019. 02. 22- ig a speciális gyógyászati célra szánt tápszerekre egészségre vonatkozó állítások még feltüntethetők.

Kötelező jelölési elemek

- Megnevezés: speciális gyógyászati célra szánt **élelmiszer**
- Betegség, rendellenesség, egészségi probléma neve, amelyre szánták
- Sajátosságok, amelyek különösen hasznossá teszik a fenti célra
 - (feldolgozás, összetétel, megnövelt, lecsökkentett, kivont, stb.)
- Figyelmeztetések és ellenjavallatok
- Parenterálisan nem alkalmazható
- Felnyitás utáni elkészítés, használat, tárolás
- Fontos figyelmeztetés:
 - csak orvosi ellenőrzés mellett
 - lehet-e egyedüli tápanyag forrás
 - meghatározott korosztály
 - szükség esetén figyelmeztetés annak, aki nem szenved az adott betegségben